

Oplata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych, wynosi: a) w Warszawie rocznie: rs. 7. kop. 20 (złp. 48); b) kwartalnie, rs. 1. kopiejek 80 (złp. 12); miesięcznie kop. 60 (złp. 4.)

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie z początku rocznie rs. 12 (złp. 80); kwartalnie rs. 3 (złp. 20). W Cesarstwie, także jedna opłata do na prowincji w Królestwie, z dodatkiem rs. 4 rocznie lub 1 kwartalnie za koperty.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro S. Eleonory Panny.

Wschód słońca o g. 7 m. 6.—Zach. o g. 5 m. 22.

Biurow Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nro 391, naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni zimna 9, wczoraj w poł. zim. 6. Wysokość wody na Wiśle stóp 5 cali 2.

W kościele po Paulińskim św. Ducha Nabożeństwo Passyjne, podług istniejącego zwyczaju, rozpoczynać się będzie w każdą Niedzielę o godzinie 3ej w języku niemieckim, w każdy zaś Poniedziałek o godzinie 4ej w języku polskim.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Warszawski Ober-Policmajster. — W celu zapewnienia swobodnej komunikacji na trottoarach ulicznych, urzędnicy policyjne zabraniają zakładania na takich jakichkolwiek straganów, kramów, roznoszenia po tychże ciężarów, prowadzenia wózków, taczek, tragniemniej noszenia wody w konewkach i t. p. Ponieważ często dostrzegano się daje przekraczających ten zakaz i z tego powodu publiczność na nieprzyjemność a nawet i szkodę przez splamienie lub rozdarcie odzienia bywa narażoną, przeto Warszawski Ober-Policmajster widzi się w konieczności uprzedzić kogo to dotyczy, że policja wykonawcza otrzymała rozkaz przestrzegania jak najściślej tego nieporządku; koby więc mimo niniejsze ostrzeżenie powazył się w powyższy opisany sposób chodniki zacieśniać lub po takich nosić ciężary, karze policyjnej ulegnie. — Warszawa dnia 6 (18) lutego 1858 roku. — Jenerał-major, *Aniczko*.

— 24 stycznia, umarł w Wilnie po krótkiej chorobie ś. p. *Gaspar Hornowski*, zasłużony w gronie obywatelstwa jako prawy i światły urzędnik, od r. 1826 do 1840 bez przerwy naprzód prezes sądu ziemskiego, potem marszałek Wileńskiego powiatu, kawaler orderu św. Włodzimierza kl. 4ej, zaszczycony honorowym znakiem za lat 15, w wieku lat 67. Zwłoki jego po odbytem nabożeństwie żałobnym w kościele XX. Franciszkanów przewiezione zostały na wieczny spoczynek do grobów familijnych w Kalwarji. (*Kurjer Wileński*).

Korrespondencja Kroniki.

Wrocław d. 1 lutego 1857 r.

Zima.—Trzęsienie ziemi.—Zamek w Raciborzu zawalił się.—Gazety i prawnictwo w Prusach.—Sialka z drutu na głowę.—Fabryka szampana.—Ratusz wrocławski i gmach pocztowy.—Oziminy.

F. Do bieżącej zimy zastosować można ustęp z Wallensteina Szylerowskiego: *Późno przycho-*

dzisz, ale zausze przychodzisz! Mroźna pora po części już minęła, bynajmniej nie robiąc sobie zaszczytu, gdy zamiast ozdobienia szyb okien naszych kryształowymi arabeskami, rozciągała na niebie brudną zasłonę mglistą, a ulice pokrywała błotem. Cały Wrocław wzdycha za sanna, za kanałami i Odrą zamarniętymi, bo sanki wciąż stały w wozowni, a łyżwy leżały w kącie. Minał grudzień cały, minął i w styczniu jeden tydzień po po drugim, a cieplomierz trzymał się ciągle powyżej 0, cieplomierz nie opuścił dolnych linii. Ale nie darmo śmiertelną naturę nazywają matką, a to dobra; nie była głuchą na prośby, nadrażniewszy się z lubemi dziećmi swemi, wysypała gęste płatki białe, przemieniła powierzchnię wody na zwierciadło, a wszyscy krzykali: brawo! Wnet karetki dorożkarzy ustąpiły sankom, a nowy otworzył się środek do bawienia. Akademicy w odrębnym stroju, nieraz dość dziwnym, kupczyk z wybraną serca swego, mieszczanin z otulą połowicą i całkowitem błogosławieństwem, wszystko to pakuje się do sanek.

Od niejakiego czasu już krążyła wieść pomiędzy ludem naszym, że d. 17 stycznia nastąpi *trzęsienie ziemi w Szląsku*. Śmiali się ludzie z prostoty, a tym czasem przepowiednia sprawdziła się, choć o dwa dni wcześniej. Zjawisko to spostrzegano w częściach górnej i średniej Szlązka, a to o godzinie 8 i pół wieczorem; wtedy ziemia nasza w przeciągu kilku sekund potrzykroć zachwiała się. Pierwsze dwa uderzenia były słabsze, ostatnie zaś silniejsze a niby podwójne, kierunek poruszenia od południa ku północy, a czas, pierwój pochmurny i cichy, po trzęsieniu zamienił się na burzę z śniegiem. Postrach w miejscach dotkniętych, jak wystawić można sobie, był wielki i ogólny; z Gliwic donieśli, że meble poruszyły się, szkliska zabrzękły, drzwi się pootwieraly, a obrazy po ścianach kołysały się; z Raciborza, że kury i ptaki w klatkach zleciały z szczebelków; z Katowic, że w szpitalu chorzy wyskoczyli z łóżek; z Hluberg, że dzwony na ratuszu zabrzmiały, a belki na wieży trzeszczały do tego stopnia, że stróż przelękniony czem prędzej umknął z miejsca nie-

bezpiecznego; z Tarnowskich gór, że mnóstwo kominów runęło, z sąsiedniego Brzegu, że wszelki płyn a zatem i piwo bawarskie, przy którym nie mało gości siedziało, kołysał się. I u nas, czuć było poruszenie, szczególnie w pobliżu rzeki. Towarzystwo naukowe w dziennikach prosiło o obszernie i ściśle wiadomości, ze wszech miejsc, gdzie spostrzegano zjawisko, dodając że w roku 1703 d. 3 grudnia a następnie w r. 1706, Szląsk nawiedzony został trzęsieniami, z których pierwsze, dość mocne, wtedy rozszerzyło się na Polskę, Kraków, Galicję, Węgry i pasmo Karpackie, a w ten sam czas przypało jak w Kalabrii we Włoszech.

W cztery dni po tych konwulsjach ziemi, *staro-dawny zamek w Raciborzu*, czworobok wielki, część którego nad Odrą położona w zeszłym stuleciu już zapadła się, stał się łupem ognia. Budynek ten założony miał być za panowania Bolesława Chrobrego, a posuwającym się ku zachodowi Polakom służył wtedy za warownię, za punkt oparcia się przeciw Czechom z tych stron wyrugowanym. Podczas napadu hord mongolskich, Raciborz najpierw dalszemu ich przedzieraniu się stawiał odpór. Z początkiem r. 1241 obległy one miasto i zamek, spaliły przedmieścia villa nova i villa antiqua, mnóstwo podpałek rzuciły do samego miasta, które raz wraz po nocach napadały. Nie dopięły jednak zamiaru swego; gród walcie brocił się, a d. 16 stycznia hordy cichaczem odeszły, przestraszone objawieniem ś. Marcelego. Na pamiątkę niespodziewanej pomocy, mieszkańcy obchodzili ten dzień świętą processją. Tak donosi kronikarz Raciborski, dodając że wciagu marca tegoż samego roku Tatarzy znowu stanęli przed miastem, którego jednak i wtedy zdobyć nie potrafili. Ile szczegóły te zgadzają się z prawdą, sąd o tém należy do historyków naszych; moją było rzeczą wspomnieć o nich. Z pamiątki wieków minionych dziś tylko mury pół łokcia grube sterczą jeszcze; reszta obrócona została w perzynę. Szczęściem sklepienie kaplicy tak mocne, że piękny ten utwór architektoniczny mógł być ocalonym. Czy i kiedy ziągę odbuduje zamek, o tém

wykształcenia klasy uboższej w ówczesnym Rzymie. Obraz ten nastęrcza nawet szczególny wniosek, mało przez historyków zauważony, iż wówczas istniała tam już klasa średnia, która jako naturalny skutek postępu cywilizacji, nawet pod wpływem niszczonego wszystko poganizmu i despotyzmu rzymskiego, rozwijała się śmiało właściwym sobie sposobem. Z tej klasy pochodzi bohaterka powieści Kalista rodem Greczynka, obdarzona wielkiem estetycznym czuciem jak wszystkie dusze jej narodu, w talencie rzeźbiarstwa a raczej robienia małych statuetek wówczas bardzo pokupnych w Rzymie, szukająca sposobu do życia. W ustępie, który tu właśnie zamierzamy zacytować, przedstawi się doskonale ten charakter Greczynki, dziwnie równoważony cisnącem się już w jej serce uczuciem chrześcijańskim. Powiemy tu tylko jeszcze słówko o drugiej osobie, z którą toczy się ta rozmowa, jestto Ageljus jej narzeczony, utrzymujący się z pracy około swego ogrodu, a który od urodzenia już należy do grona chrześcijan. Kocha on Kalistę i chce ją poślubić, ale różnica religji, niemożność uświęcenia tego związku Sakramentem, a zarazem dziwne jakieś natchnienia łaski, które go po

nad wszelkie ziemskie wi doki wznoszą, wszystko to czyni Ageljusowi dziwnie trudnym oświadczenie Kaliscie uczuć swoich, których jednak w sobie pokonać nie może. Cytujemy tu tę właśnie scenę oświadczenia, dla tego że ona najlepiej maluje dwie główne osoby powieści i zarazem, że zawiera w sobie dziwnie piękny pogląd na *miłość*, ze stanowiska chrześcijańskiego.

Ważny to zaprawdę i uroczysty moment, wymagający wielkiej siły duszy, w którym jeden członek rodziny ludzkiej, oddaje się dobrowolnie ciałem i duszą i na całe życie pod opiekę drugiego, owóz takim jest, w istocie swój, z różnicą tylko uległości jaką winniśmy Twórcy, związek małżeński. Są położenia w których można doń przystąpić bez obawy, ale w największej liczbie wypadków i uważany bezwzględnie, jest to zamiar tak straszny, iż natura moralna człowieka zdaje się cofać przed jego następstwami. Kiedy chrześcijanin wiąże się ślubem zakonnym, poddaje się Temu który jest doskonałością samą, w którym może położyć ufność bez granic, zresztą uważając poddanie to ze strony czysto ludzkiej, indywidualum znajduje jeszcze w regule zakonnej

WYJĄTEK Z KALISTY

POWIEŚCI X. NEWMANN.

przekład *El. Ziemięckiej*.

W przeszłym roku daliśmy poznać czytelnikom Kroniki, śliczną powieść biskupa Wejzema Fabiole, za nim ukazała się w polskim przekładzie, wkrótce po niej, napisał ziomek Wisemana x. Newmann powieść zupełnie podobną i równie piękną, z którą także chcemy zapoznać czytelników. Podobieństwo jej co do treści i celu a nawet i co do epoki, uwalnia nas od konieczności opowiadania głównych wydarzeń; zaznajomienie z niemi zostawiamy samemu dziełu, które wkrótce wyjdzie w polskim przekładzie (a). Powiemy tu tylko, że osoby wchodzące w tę powieść, nie należą weale do klasy patrycjuszów i to jest właśnie główna różnica tego dzieła stanowiąca jego wysoką wartość, gdyż pozwala czytelnikowi rozpatrzyć się w sposobie życia i

(a) Wyda je pan Wielogłowski w Krakowie, wkrótce prospekt oznajmi czytelnikom o tej pięknej publikacji.

w naszym ministerstwie spraw zagranicznych.

Marszałek Magnan wydaje jedną ze swoich córek za pana Haensens bogatego właściciela dóbr. Cesarz podpisze się na kontrakcie ślubnym i da w posagu pannie młodej 200.000 fr. (Ind. Rel.)

Instrukcja processu w przedmiocie ostatniego zamachu, jest już ukończona. Izba oskarżeń wysłuchała wczoraj raportu przedstawionego przez pana Sallé, zastępcę prokuratora jeneralnego, względem rezultatów tej instrukcji, i w skutku tego raportu izba wydała decyzję oddającą pod sąd assyzów departamentu Sekwany Józefa Pierri, Karola de Rudio, Antoniego Gomeza, Felixa Orsini i Szymona Franciszka Bernard. Ten ostatni oskarżony jest nieobecny.

Ci pięciu są oskarżeni, że ułożyli spisek mający na celu zamach przeciw życiu Cesarza i Cesarzowej, a Rudio, Gomez i Orsini, oskarżeni są przytem o spełnienie tego zamachu a nadto o popełnienie zbrodni morderstwa na rozmaitych osobach.

Liczba osób ranionych w chwili zamachu 14go stycznia, wynosi 156, z których ośm zakończyło życie w skutku ran odniesionych.

Sądzą powszechnie, że proces ten zostanie przedstawiony assyzom w drugiej połowie bieżącego miesiąca, ale dzień nie jest dotąd oznaczony.

Depesza telegraficzna z Bern mówi, że rada Związkowa powzięła postanowienie dotyczące się zbiegów politycznych znajdujących się na terytorjum Związku helweckiego. Zdecydowała ona, że zbiegowie włoscy i francuzcy, mieszkający w Genewie a nie trudniący się żadną professją, lub wdający się w intrygi polityczne, zostaną oddaleni w głąb terytorjum i poddani nadzorowi. Jeden z członków rady Związkowej, został wydelegowany do dopilnowania wykonania tej decyzji.

(Indépendance Belge).

H I S Z P A N J A.

Madryt 9 Lutego. Korrespondencja z stolicy hiszpańskiej pod tą datą, objaśnia znaczenie pewnego rodzaju przesilenia gabinetowego, o którym depesza telegraficzna doniosła, jako już załatwionem, nie wskazawszy jego początku. Zdaje się że minister spraw wewnętrznych przedstawił królowej postanowienie mianujące szefem wydziału w jego ministerstwie, pana Mazo naczelnego redaktora dziennika el Occidente, i że wskutku odmowy ze strony Jój Kr. Mości podpisania tej nominacji, p. Ventura Diaz podał się do dymissji, ale królowa jej nie przyjęła.

To przesilenie zatem było tylko przemijającą chmurką. Sądzą jednakże że gdyby pan Ventura obstawał przy usunięciu się, dymissja jego pociągnęłaby za sobą oddalenie się jego kolegi ministra skarbu, który wraz z nim reprezentuje w gabinecie odcień Bravo-Murillo. Jednakże są to dotąd tylko domysły i sądzymy że nie zasługują na poważne zajęcie dopóki nie nabiorą większej pewności.

(Indépendance Belge).

Madryt 11 Lutego. Senat ukończył rozprawę nad adresem do tronu na wczorajszym posiedzeniu i przyjął projekt tego adresu większością 91 głosów przeciw 16. Tę wyższość 16 głosów, utworzyły dwa stronnictwa krańcowe, to jest progresiści i absolutyści. Jenerał Pezuela głosował przeciw adressowi, a jenerałowie Vicalvaryści, to jest ci którzy mieli udział w rewolucji 1854 r., wstrzymali się zupełnie od głosowania. W ciągu tych rozpraw pewna liczba mówców między którymi przytaczają pp. Tejatan, margrabięgo Miraflores i hr. Delvalle, zaufanego przyjaciela p. Bravo Murillo, oświadczyła się otwarcie przeciw zasadom rządu reprezentacyjnego. Pogłoski o przesileniu ministerjalnem nie przestają krążyć i zdają się nabierać pewności. Jednakże liczne korrespondencje madryckie zapewniają, że pogłoski te nie są uzasadnione, i radzibyśmy wierzyć tym korrespondencjom.

(Jour. des Débats.)

P R U S S Y.

Berlin 13 Lutego. Dowiadujemy się, że na posiedzeniu sejmu niemieckiego w dniu 11 b. m., Dajna przedstawiła nowe oświadczenie pojednawcze co do formy, ale nie zapowiadające żadnej zmiany w jej usposobieniu. Kommissja złożyła raport względem propozycji hanowerskich, które zapewne zostaną nieco złagodzone przez sejm, ale nie można prawie wątpić, że zostaną przyjęte na posiedzeniu sejmu w d. 25 b. m. (Le Nord).

Berlin 14 Lutego. W Izbie drugiej p. Berdeben przedstawił propozycję żądającą uregulowania okręgów wyborczych dla wybierania reprezentantów do Izby. P. v. Gerlach przedstawił inną znowu, naznaczając termin sześcioletni trwania

prawodawstwa Izby deputowanych.

Traktat handlowy z Persją, został zatwierdzony.

— Promenada przy pochodniach odbyta wczoraj wieczorem po ulicach Berlina, przez uczeni tutejszego uniwersytetu, na cześć księcia Fryderyka Wilhelma i jego dostojnej małżonki, była bardzo wspaniała. Przeszło tysiąc tych młodych ludzi śpiewało pieśni patriotyczne w duchu dążności niemieckich. Komitet wybrany z tej młodzieży został łaskawie przyjęty przez młodych małżonków w ich pałacu.

Po promenadzie była wielka uczta, którą sobie studenci między sobą wyprawili. Wzniesiono tam toasty dla króla, księcia Pruskiego, młodych małżonków i jedności ojczyzny niemieckiej. Składki zbierane na korzyść usuniętych urzędników Szlezewigu i Holsztynu przyniosły obfite rezultaty.

(Neue Preussische Zeitung).

S Z W E D C I A.

Korrespondencja ze Sztokholmu podaje niektóre szczegóły względem nowej kłeski, jaką poniosła w Szwecji sprawa wolności religijnej. Po długich, poważnych rozprawach, Izba szlachty odrzuciła nowy projekt reformny. W Izbie duchowieństwa większość okazała się tak przeciwną temu projektowi, że przydujący uznał za zbyt cenne poddawać go głosowaniu. Izba kmieci w której panuje duch nieprzyjaźni i rywalizacji przeciw szlachcie, naturalnie musiała przyjąć ten projekt bardzo przychylnie, ale proponowane w nim ulepszenia zdawały się jej być niedostatecznymi. Dla tego projekt ten otrzymał w niej tylko 4 głosy większości. Pozostaje Izba mieszczan, która jeszcze nie roztrząsała tego projektu prawa. Ale znane uczucia tej Izby pozwalają przewidywać, że ona zapatrywać się będzie na tę kwestję z tego samego stanowiska co Izba kmieci, i że słabą większością oświadczy się na korzyść projektu.

(Neue Preussische Zeitung).

T U R C Y A.

Według ostatnich wiadomości z Herzegowiny nadeszłych do Tryestu w dniu 12 b. m. Selim pasza z jednym bataljonem strzelców i 200 baszubukami wkroczył do Trebinji, a Jaja pasza z dwoma bataljonami piechoty, kilku działami i 1800 nieregularnymi jeźdźcami zajął Gutzko. Zaraz potem zajęli turcy Bogojeseło i niższe Cusbis bez walki. Czarnogórcy, którzy się niedawno pojawili na polu walki zajęli Banjani, Grahowo, Drucewice i wyższe Cusbis.

W dniu 11 zaszła bitwa pod Cusbis. Rajahowie i Czarnogórcy którzy z razu byli odparci, w dalszym ciągu walki spędzili nieregularne wojsko na powrót na równinę, gdzie dopiero działa i jazda wstrzymały dzikie zapędy powstańców. Turecki bataljon strzelców postępował z Trebinji na miejsce walki.

— Piszą z Wiednia 9 Lutego do Hamb. Nachrichten:

Porta przygotowuje memorandum względem żądań jakie przesała rządowi serbskiemu i dokument ten wkrótce zapewne otrzymamy w Wiedniu. Porta utrzymuje, że wydając wyroki potępienia niektórych senatorów bez jej upoważnienia, zgwałcił konstytucję państwa. Bardzo być może, że dyplomacja zajmie się czynnie tą sprawą.

Mocarstwa europejskie nie we wszystkim zgadzają się z Portą co do rozmaitych punktów, a przede wszystkim Francja domaga się dla konferencji paryskiej prawa załatwienia sprawy serbskiej. P. Thouvenel przedstawił w tym względzie stanowcze oświadczenie. Francja opiera swoje żądanie na tem, że traktat regulujący stosunki Porty z Serbją, poręczony jest przez wielkie mocarstwa, że zatem Porta nie może go tłumaczyć według swego upodobania. Rossja zgadza się z opinią Francji, Anglja i Austrja jeszcze się nie zdecydowały.

(Jour. des Deb.)

DONIESIENIA.

Nakładem A. NOWOLECKIEGO xięgarza przy ulicy Krakowskie-Przedmieście wprost kolumny Zygmunta Nr. 457, wyszła broszura pod tytułem o Towarzystwie kredytowem w zastosowaniu do rolnictwa, przez Felixa Zielińskiego, cena kop. sr. 25. (Nr. 73—1)

W xięgarni i składku nut muzycznych R. FRIEDLEIN przy ulicy Senatorskiej Nr. 460, wyszła nowa polka pod tytułem „Sophie polka pour le piano composée et dédiée a mademoiselle Sophie Popoff par Henri Tres ter, cena kop. 15. (Nr. 74—1.)

Dyrektor drogi żelaznej Warszawsko Wiedeńskiej. — Zawiadamia: że od dnia 8 (20) Lutego roku b., pociągi

wychodzie będą: z Warszawy o godzinie 8mej rano osobowo-towarowy do Granicy i Łowicza, o godzinie 1szej minut 45 po południu osobowo-towarowy do Łowicza, o godzinie 5tej minut 30 po południu osobowy do Granicy i Łowicza, pociągi przychodzie będą do Warszawy: o godzinie 10tej minut 15 rano osobowo-towarowy z Łowicza, o godzinie 6tej minut 25 po południu osobowo-towarowy z Granicy i Łowicza, o godzinie 12 min. 33 w nocy osobowy z Granicy i Łowicza. — Szczegółowe rozkłady jazdy znajdują się na wszystkich stacjach i przystankach drogi żelaznej. — Rozenbaum.

WYROBÓW SIODLARSKICH I RYMAJSKICH
KAROLA KLINGHOLZ

przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nr 389 dom panien Wizieli.

Zaopatrzyła swój skład w znaczny zapas towarów Zagranicznych i własnego wyrobu, a mianowicie, siodel różnego gatunku, chomiot angielskich, krakowskich rzymskich i kabrioletowych (tłbury) wszystkich przyborów do podróży i polowania, jak również przyjmuje wszelkie obstatunki tak tu zamawiane jak też i z prowincji nadsyłane, które się zobowiązują jak najakuratniej wykonywać. (Nr. 75—1.)

PRZYJECHAŁO DO WARSZAWY. Wężył Teofil ob. z Krakowa nr 613. WYJECHAŁO Z WARSZAWY. Rzeczywisty radca stanu Tykiel, gubernator cywilny gubernii Angostowskiej do Suwałk, Brzostowski Hipolit hr. do Czarnożyły, Bardziński Flor. ob. do Lipia. Koźmiński Karol ob. do Bedonia, Lubomirski Stan. książę do Równa, Puchala Włodzisław ob. do Troszyna, Podczaski Edw. ob. do Zielonki, Swidziński Tytus ob. do Podczaszej Woli, Wessel Mich. ob. do Rogoźna, Brodzki Hen. ob. do Krakowa, Barański Wiktor ob. do Paryża, Jordanowie Wiktor i Tadeusz ob. do Krakowa, Kossecki Stan. ob. do Drezna, Wolodkiewicz Konstanty sekretarz gubernialny do Paryża.

— W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 222, wyjechało 166.

KURS GIEŁDOWY WARSZAWSKI.

Table with columns: Monety, Papiery, Wexle z dnia 18 b. m. and sub-columns for various currencies and exchange rates.

Wartość kuponu bieżącego od obl. skar. Rs. 1 kop. 54 1/2 od listów zastawnych kop. 91 od nowej rosyjskiej pożyczki Rs. 1 kop. 76 1/2

TEATR WIELKI. Jutro:

Dziś dołącza się TABELLA 1szej klasy 91ej loterii klasycznej.